G.K. Koshimbetova., N.N.Toirova.,
A.A.Tillaboeva., Ch.J. Butaev

TERI VA YUQUMLI KASALLIKLARDA REABILITATSIYA USULLARI

TOSHKENT – 2017

O'ZBEKISTONRESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI

TERIVA YUQUMLI KASALLIKLARDA REABILITATSIYA USULLARI

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tomonidan o'quv qo'llanma sifatida tavsiya etilgan

TOSHKENT – 2017

UDK:616.5.

KBK 80.12.(5 O' zb)4

M-80

Bilim soxasi-ijtimoiyta'minotva sog'liqni saqlash-500000

Ta'lim sohasi- Sog'liqni saqlash- 510000

Tuzuvchilar:

G.K. Koshimbetova– ToshPTI «Ambulator tibbiyoti» kafedrasi assistenti

N.N.Toirova-ToshPTI «Ambulator tibbiyoti» kafedrasi assistenti

A.A.Tillaboeva-ToshPTI «Ambulator tibbiyoti» kafedrasi assistenti

Ch.J. Butaev-t.f.n., ToshPTI «Ambulator tibbiyoti» kafedrasi dostenti

Taqrizchilar:

M.T. Karimova-TTA«Yuqumli kasalliklar va bolalar yuqumli kasalliklari»kafedrasi t.f.n., dostenti

S.S.Arifov –TShMOI "Dermatovenerologiya va kosmetologiya" kafedrasi mudiri, t.f.d., professor

O.N. Xaltov - ToshPTI «Teri va tanosil kasalliklar» kafedrasi t.f.d., dostenti

T.U. Umarov-ToshPTI«Bolalar yuqumli kasalliklar» kafedrasi t.f.n.,dostenti

O'quv qo'llanma tibbiyot oliygoxlarida Tibbiy pedagogika va davolash ishi yo'nalishida ta'lim [illegible] yoshdagi bemorlar va bolalar orasida uchraydigan teri va yuqumli kasalliklarda reabilitatsiya. [illegible] olib borish usullariga bag'ishlangan. O'quv qo'llanma178 betdan iborat bo'lib, quyidagi bo'limlarni o'z ichiga olgan: Teri kasalliklarida reabilitastiya usullarini qo'llash, [illegible], yuqumli kasalliklarda va bosh miya [illegible] kasalliklarida reabilitatsiya usullarini qo'llash.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tomonidan 2014 yil 9 iyundagi 330 sonli buyrug'i asosida o'quv qo'llanma sifatida tavsiya etilgan

Sertifikat№220-148

ISBN 978-9943-381-17-9

© Navrvo'z nashriyoti

SO'Z BOSHI

O'zbekiston Respublikasining sog'liqni saqlash tizimini birlamchi bo'g'imini samaradorligini oshirish eng dolzarb deb xisoblanadi. Shu bois QVP va ShVP tarmoqlari uchun yuqori saviyali oilaviy shifokor, umumiy amaliyot shifokori, umumiy pediatr kabi kadrlarni tayerlash maqsadga muvofiqdir. Hozirgi kunda reabilitologiyaning nazariy va amaliy ko'nikmalarini o'qitish va o'rgatish yukori malakali umumiy amaliyot shifokorlarini tayyorlashda o'ta dolzarb xisoblanadi. Bu kadrlarni tayyorlashda alohida ahamiyatni kasalliklarni oldini olish, davolashda asosiy reabilitastiya omillaridan, ya'ni davolovchi fizik omillar (fizioterapiya), davolovchi jismoniy tarbiya (ShJT), davolovchi uqalash, sanator-kurort davolash usullaridan keng ko'lamda foydalanishga qaratish lozim. Shu bois, umumiy amaliyot shifokorining kasbiy tayyorgarligini oshirish maqsadida, talabalarga ko'rsatma va mone'likni to'g'ri aniqlagan xolda, davolash rejasini to'g'ri tanlay olib, kasallikka mos ravishda kompleks reabilitastion davolash tadbirlarini tavsiya qilish va ularni o'tkaza olishni o'rgatish ko'zda tutilgan.

Bu o'quv qo'llanma davlat ta'lim standartida belgilangan tibbiy reabilitologiyaning asosiy o'quv materiallarini qamrab olgan xolda, bilimlarni talabalar tomonidan mustaqil o'zlashtirib olishga, ularda ko'nikma va malakalarni shakllantirishga, kerakli o'quv materialini mustaqil izlash va topishga, hamda amaliy faoliyatda qo'llashni o'rgatish va ijobiy qobiliyatlarni rivojlantirishga yo'naltirilgan.

Бичими 60x84$^{1}/_{16}$. Ризограф босма усули. Times гарнитураси.
Шартли босма табоғи:11т. Адади 100. Буюртма № 12.
Баҳоси келишилган нархда.

«ЎзР Фанлар Академияси Асосий кутубхонаси» босмахонасида чоп этилган.
Босмахона манзили: 100170, Тошкент ш., Зиёлилар кўчаси, 13-уй.

Mundarija

So'z boshi	3
Qisqarturuv ro'yxati	4
I Bob.Kirish.Reabilitologiya tushunchasi va asoslari	5
1.1. Reabilitastion dastur turlari va o'tkazish sharoitlari	5
1.2. Reabilitologiya asoslari	6
1.3. Reabilitologiya tamoyillari	8
1.4. Fizioterapiya asoslari	8
1.5. Fizioterapiya maqsadlari	8
1.6. Davolovchi fizik omillarni rastional qo'llashni 6 ta tamoyillari	9
1.7.Fizioterapiya qarshi ko'rsatmalar	11
1.8. Fizioterapiyada qo'llaniladigan apparatlar va ulardan foydalanish qoidalari	12
II Bob. Teri kasalliklarida reabilitastiya usullarini qo`llash	29
2.1. Neyroallergodermatozlar	29
2.2. Teri kasalliklarga fizioterapiya o'tkazish bo'yicha klinik tavsiyalar	32
2.3. Psoriaz	33
2.4. Kabner fenomeni	38
2.5. Terining yiringli kasalliklari	39
2.6. Terining zamburug'li kasalliklari	41
2.7. Terining xavfsiz o'smalari	50
III Bob. Yuqumli kasalliklarda reabilitastiya usullarini qo'llash	54
3.1. Parotit	54

3.2. O'RVI 56

3.3. Angina 61

3.4. Plevrit 70

3.5. O'tkir zotiljamda ShJTni qo'llash 77

3.6. Nafas tizimi yuqumli kasalliklarida ShJT 81

3.7 Nafas tizimi yuqumli kasalliklarida davolovchi massaj 91

3.8 Bolalarda nafas tizimi yuqumli kasalliklarda reabilitastiya usullari 122

IV BOb. Bosh miya infekstion kasalliklarida reabilitastiya usullari 135

4.1. Meningit 135

4.2.Enstefalit 144

Vaziyatli masalalar. 147

Mashg'ulotda zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llash. 151

Takrorlash uchun savollar. 156

Takrorlash uchun test savollari. 158

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati. 165